

บทที่ 4

สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุป

จากการศึกษาของผู้เขียนปรากฏว่าพิกัดอัตราศุลกากรระบบฮาร์โมนีซ์ ตามอนุสัญญาพิกัดอัตราศุลกากรระบบฮาร์โมนีซ์ เป็นระบบที่มีความสำคัญและเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศ โดยประเทศต่าง ๆ ได้นำเอาระบบนี้ไปใช้ โดยได้เข้าร่วมเป็นภาคีของอนุสัญญา และก็ได้นำเอาระบบฮาร์โมนีซ์ไปใช้ โดยมีได้เข้าร่วมเป็นภาคีของอนุสัญญาฉบับนี้

พิกัดอัตราศุลกากรระบบฮาร์โมนีซ์มีวัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อก่อให้เกิดความสะดวกทางการค้าระหว่างประเทศ แก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น เนื่องจากระบบการจำแนกประเภทพิกัดสินค้าที่ใช้อยู่ในขณะนั้น เป็นระบบที่มีการใช้มาเป็นเวลานาน คือ ระบบ CCCN และ SITC ถึงแม้ว่าจะมีการพยายามที่จะแก้ไขวิธีการจำแนกประเภทพิกัดสินค้าทั้งสองระบบนั้นตลอดมา เพื่อให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ในแต่ละยุคแต่ละสมัย แต่เนื่องจากทั้งสองระบบนี้มีวัตถุประสงค์หลักที่แตกต่างกันออกไป คือ ระบบ CCCN มุ่งที่จะก่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีศุลกากร แต่ระบบ SITC มุ่งเน้นในด้านการจัดเก็บสถิติทางการค้าระหว่างประเทศ การใช้ระบบการจำแนกประเภทพิกัดสินค้าของทั้งสองระบบ ซึ่งจะต้องมีการเชื่อมโยงกันอยู่ตลอดเวลา จึงมักจะเกิดปัญหา ถึงแม้จะมีคู่มือประกอบการใช้เชื่อมโยงระบบทั้งสองระบบนี้ก็ตาม ทั้งนี้ เนื่องจากการแก้ไขในแต่ละคราว ซึ่งเกิดขึ้นไม่พร้อมกัน ทำให้ทั้งสองระบบนี้เกิดความลักลั่นกัน จึงได้มีความพยายามจากหลาย ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับระบบการค้าระหว่างประเทศ ที่จะสร้างระบบการจำแนกประเภทพิกัดสินค้า ที่มีลักษณะที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ทั้งทางด้านศุลกากรและสถิติการค้าระหว่างประเทศ

การจำแนกประเภทพิกัดสินค้านี้ระบบฮาร์โมนีซ์จึงได้ก่อกำเนิดขึ้น และมีการใช้อย่างแพร่หลายในปัจจุบัน

สำหรับเหตุผลที่ระบบฮาร์โมนีซ์ได้รับความนิยมน้อยกว่าหลายนั้นจากการศึกษาพบว่า เนื่องจากการจำแนกประเภทพิกัดสินค้าของระบบฮาร์โมนีซ์มีจุดที่เปลี่ยนแปลงไปจากระบบเดิม คือ การจำแนกประเภทพิกัดสินค้ามีความ

ชัดเจนมากขึ้น มีการจำแนกประเภทสินค้าที่มีความละเอียด โดยแบ่งออกเป็นประเภทและประเภทย่อย และใช้เลขรหัสกำกับด้วยเลข 4 ตัว และ 6 ตัวตามลำดับ การจำแนกที่มีความชัดเจนนี้ ได้ลดปัญหาที่เกิดขึ้น เนื่องจากสินค้าซึ่งได้มีการผลิตขึ้นในปัจจุบัน ได้เพิ่มจำนวนมากขึ้น และการผลิตก็ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งระบบการจำแนกที่ขาดความชัดเจน ย่อมไม่สามารถครอบคลุมสินค้าที่เกิดขึ้นใหม่ เมื่อมีการนำระบบบาร์โมไนซ์มาใช้ จึงสามารถที่จะช่วยให้ผู้ใช้ทำการจำแนกสินค้านั้น เข้าประเภทพิกัดได้อย่างถูกต้อง ในการจำแนกประเภทพิกัดสินค้านี้ ปัจจัยที่สำคัญที่เข้ามามีส่วนช่วยในการพิจารณาว่าสินค้าแต่ละชนิดนั้นควรจะจัดอยู่ในประเภทพิกัดใด ซึ่งระบบบาร์โมไนซ์ ได้มีการเปลี่ยนแปลงและเพิ่มเติมขึ้นจากระบบเดิม คือ ในส่วนของหมายเหตุของหมวด ตอน ประเภทและประเภทย่อย ทั้งนี้ เนื่องจากระบบบาร์โมไนซ์ได้มีการเพิ่มเติมคำจำกัดความของสินค้าชนิดใหม่ไว้ในหมายเหตุ เพื่อให้มีความชัดเจนขึ้นสำหรับบุคคลที่เกี่ยวข้องสามารถที่จะพิจารณาศึกษาได้โดยง่าย ว่าสินค้านั้นสมควรที่จะจัดอยู่ในหมวด หรือตอน หรือประเภทนั้นหรือไม่ และการเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญของเนื้อความในตัวประเภทพิกัด ก็สามารถช่วยในการจัดสินค้าเข้าประเภทพิกัดได้ง่ายขึ้น

ปัจจัยต่อมาก็คือการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ทั่วไปสำหรับการตีความพิกัดอัตราศุลกากร ทั้งนี้ เนื่องจากมีสินค้าจำนวนมาก ซึ่งแม้จะพิจารณาจากความหมายของประเภทพิกัด และพิจารณาจากหมายเหตุของหมวด ตอน ประเภทและประเภทย่อยแล้ว ก็ยังไม่สามารถที่จะจัดสินค้านั้นเข้าประเภทพิกัดได้ หลักเกณฑ์การตีความก็จะเข้ามามีบทบาทที่จะช่วยแก้ไขปัญหานี้ ตามระบบบาร์โมไนซ์ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ทั่วไปสำหรับการตีความไว้หกข้อ ซึ่งในบางข้อได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากหลักเกณฑ์การตีความที่มีอยู่เดิม ซึ่งสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดทำหลักเกณฑ์การตีความนี้ ได้พิจารณาถึงสินค้าที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งอาจจะเกิดปัญหาขึ้นได้

สิ่งที่กล่าวต่อไปก็คือ เพราะเหตุใดจึงต้องคำนึงถึงระบบการจำแนกประเภทพิกัดสินค้า และการที่จะจัดสินค้าเข้าประเภทพิกัด จะเห็นได้ว่าการจัดสินค้าเข้าประเภทพิกัด หากมีการจัดที่ผิดพลาดจะมีผลกระทบ เนื่องจากสินค้าที่อยู่ในแต่ละประเภทพิกัดนั้น จะมีการกำหนดอัตราอากรศุลกากรไว้แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ ด้วยเหตุผลและความจำเป็นของแต่ละประเทศ สินค้าบางชนิดอาจมีอัตราอากรที่สูงมาก และบางชนิดอาจมีอัตราอากรที่ต่ำ การที่มีการกำหนดอัตราอากรไว้แตกต่างกันนี้ หากมีการนำสินค้าชนิดหนึ่งเข้ามาภายในประเทศและสินค้า

นั้น มีลักษณะที่ยากแก่การที่จะจัดเข้าประเภทพิกัด หากมีการจัดสินค้านั้นเข้าไปอยู่ในประเภทพิกัดที่เสียอากรสูง ซึ่งความจริงสินค้านั้นนี้อาจจะอยู่ในอีกประเภทพิกัดหนึ่งซึ่งเสียอากรต่ำ ก็จะทำให้เกิดผลแตกต่างกันเป็นอย่างมาก และจะมีผลกระทบตามมา ทั้งทางด้านการบริหารของหน่วยงานที่รับผิดชอบ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่ทำการติดต่อค้าขายกัน การที่ระบบฮาร์โมนีจะมีการจัดจำแนกประเภทสินค้าที่มีความละเอียด และปัจจัยอื่น เช่น หลักเกณฑ์การตีความหมายเหตุต่าง ๆ เข้ามาช่วย ซึ่งทำให้สามารถจัดประเภทพิกัดสินค้าได้ถูกต้องขึ้น ย่อมจะทำให้เกิดประโยชน์ และจะทำให้ปัญหาต่าง ๆ ลดลงไป

ส่วนความผูกพันของประเทศภาคี ในการใช้ระบบการจำแนกประเภทสินค้านั้น อนุสัญญาก็ได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ เนื่องจากการใช้วิธีการจำแนกนี้ ได้กำหนดให้ประเทศภาคีผูกพันที่จะต้องใช้ประเภทและประเภทย่อยในเลขรหัสระดับ 4 และ 6 ตัวตามลำดับ โดยให้โอกาสแก่ประเทศภาคีที่จะแบ่งประเภทย่อยเกินเลขรหัส 6 ตัวได้ ซึ่งการที่กำหนดหลักเกณฑ์ไว้เช่นนี้ ก่อให้เกิดผลประโยชน์เป็นอย่างมาก ทั้งนี้ เนื่องจากประเทศภาคีแต่ละประเทศ ย่อมมีความจำเป็นในการที่จะกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจภายในประเทศไว้แตกต่างกัน ซึ่งสิ่งหนึ่งที่เป็นตัวช่วยในการกำหนดนโยบายก็คือ การจัดเก็บภาษีอากรศุลกากร การที่อนุสัญญาให้โอกาสแก่ประเทศภาคีที่จะกำหนดเลขรหัสย่อยลงไปได้ ย่อมจะทำให้ประเทศภาคีนั้นกำหนดอัตราอากรแก่สินค้าแต่ละชนิดได้ละเอียดมากขึ้น โดยคำนึงถึง เหตุผลในการจัดเก็บภาษีศุลกากรแก่สินค้าแต่ละประเภทนั้นแตกต่างกันออกไป โดยอาจจะมีการแยกสินค้าที่ฟุ่มเฟือยให้อยู่คนละประเภทพิกัดกับสินค้าที่มีความจำเป็นในการพัฒนาประเทศ และกำหนดอัตราอากรที่เหมาะสมแก่สินค้าทั้งสองชนิดได้

ในการใช้วิธีการจำแนกประเภทพิกัดสินค้านี้ อนุสัญญาฯ ยังได้ให้โอกาสแก่ประเทศภาคี ซึ่งเป็นประเทศกำลังพัฒนา ในการที่จะเลือกใช้วิธีการจำแนกประเภทและประเภทย่อยได้ โดยให้ประเทศกำลังพัฒนาเลือกใช้เพียงบางส่วน และมีการกำหนดเวลาแก่ประเทศกำลังพัฒนานั้น ว่ามีกำหนดเวลาที่ปีในการที่จะต้องใช้วิธีการจำแนกนี้ให้ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ ซึ่งกำหนดเวลานี้ ขึ้นอยู่กับความพร้อมของประเทศกำลังพัฒนานั้น ๆ

สำหรับการกำหนดหลักเกณฑ์ไว้เช่นนี้ ก็เป็นการสอดคล้องกับแนวความคิดที่ว่า ในระบบเศรษฐกิจระหว่างประเทศนั้น ถึงแม้ว่าแต่ละประเทศจะมีสิทธิและหน้าที่เท่าเทียมกันในแง่ของกฎหมาย แต่ในสภาพของความเป็นจริง ประเทศซึ่งอยู่ในระหว่างการพัฒนาประเทศนั้น ย่อมจะมีอำนาจต่อรอง หรือสภาพความเป็นปึกแผ่นทางเศรษฐกิจน้อยกว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งในจุดนี้จึงมีแนวความคิดว่า ประเทศกำลังพัฒนาควรมีสิทธิบางสิ่งบางอย่าง ซึ่งเป็นลักษณะของการให้สิทธิพิเศษแก่ประเทศเหล่านั้น

ซึ่งการกำหนดหลักเกณฑ์ เป็นพิเศษแก่ประเทศกำลังพัฒนาตามอนุสัญญาฯ ก็เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยเหลือแก่ประเทศ ซึ่งยังไม่มีความพร้อมที่จะใช้ระบบฮาร์โมนิส์ครบทั้งระบบ ให้มีสภาพที่มีความเท่าเทียมกันมากขึ้นในระบบทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

นอกจากนี้ อนุสัญญาฯ ยังได้กำหนดถึงหลักเกณฑ์ของการระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศภาคี อันเกิดขึ้นเนื่องจากการใช้วิธีการจำแนกประเภทสินค้า และหลักเกณฑ์การตีความตามระบบฮาร์โมนิส์ โดยในการระงับข้อพิพาทนี้ ได้มีการกำหนดไว้อย่างเป็นขั้นตอน โดยมีองค์กรซึ่งเป็นหน่วยงานของคณะมนตรีความร่วมมือทางศุลกากร เข้ามามีส่วนในการที่จะระงับข้อพิพาทนั้น การที่มีการกำหนดวิธีการระงับข้อพิพาทนี้ ก่อให้เกิดผลดีในแง่ของการที่จะสร้างความมั่นใจให้แก่ประเทศภาคี ว่าหากมีกรณีพิพาทเกี่ยวกับการใช้ตัวระบบแล้ว ก็จะมีองค์กรเข้ามาตัดสินปัญหา ซึ่งถึงแม้ผลของคำตัดสินนั้นจะไม่ผูกพันประเทศภาคีในแง่ของกฎหมาย แต่ในทางปฏิบัติทุกประเทศก็ได้ยอมรับคำตัดสิน ของคณะกรรมการนั้น โดยคำนึงถึงเหตุผลในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งมีผลดีต่อระบบการค้าระหว่างประเทศ

สำหรับประเทศไทย จากการศึกษาพบว่า เมื่อนำนิพจน์อัตราศุลกากรระบบฮาร์โมนิส์มาใช้ เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2531 โดยมีได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาฯ ได้ก่อให้เกิดผลทั้งที่เป็นประโยชน์และผลกระทบบ ซึ่งในส่วนที่เป็นประโยชน์นั้น ในระบบของการค้าระหว่างประเทศ การที่ประเทศไทยได้นำเอาระบบฮาร์โมนิส์มาใช้นี้ ได้สร้างความมั่นใจให้แก่ประเทศคู่ค้าของไทย ซึ่งประเทศเหล่านี้ได้มีการนำระบบฮาร์โมนิส์ไปใช้เช่นกัน ทั้งนี้ เนื่องจากเมื่อมีการใช้ระบบการจำแนกประเภทสินค้าที่มีลักษณะเดียวกัน การติดต่อค้าขายก็มีความมั่นใจในว่าสินค้าที่ส่งไปยังประเทศคู่ค้าของตน จะไม่พบปัญหาด้านการจัดประเภทสินค้าเพื่อจัดเก็บภาษีศุลกากร และในการเจรจาทางการค้าระหว่าง

ประเทศ ก็ช่วยให้การเจรจา มีความสะดวกขึ้น เพราะการเจรจาจะมีหัวข้อซึ่งสามารถกำหนดตัวสินค้าได้เด่นชัด โดยการระบุว่าเป็นสินค้าในประเภทพิกัดใด หรือในกรณีของการเจรจา เพื่อกำหนดสินค้าที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ทางศุลกากร ก็จะมีความสะดวกขึ้น เพราะการระบุประเภทพิกัดว่าจะใช้สินค้าในประเภทพิกัดใด ได้รับสิทธิ เป็นการระบุประเภทพิกัดในระบบเดียวกัน ซึ่งเป็นการสะดวกแก่ประเทศไทยมากขึ้น

ในส่วนของผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศนั้น เกิดขึ้นเนื่องจากเมื่อมีการนำระบบการจำแนกประเภทสินค้าระบบฮาร์โมนิซ์มาใช้ ซึ่งระบบฮาร์โมนิซ์นี้ได้มีการจำแนกที่ละเอียด โดยมีการแบ่งย่อยมากขึ้น ทำให้สินค้าที่อยู่ในประเภทพิกัดหนึ่งตามระบบ CCCN ได้ถูกแบ่งออกไปเป็นประเภทพิกัดย่อย และมีการย้ายประเภทพิกัด ซึ่งจากผลดังกล่าว ทำให้สินค้าซึ่งเคยอยู่ในประเภทพิกัดที่มีการกำหนดว่าให้เป็นสินค้าที่ได้รับสิทธิประโยชน์จากประเทศที่พัฒนาแล้ว ต้องมีการเคลื่อนย้ายไปอยู่ในประเภทพิกัดอื่น ซึ่งประเภทพิกัดนั้นมิได้รับสิทธิประโยชน์หรือในกรณีที่มีการรวมสินค้าซึ่งอยู่ในประเภทพิกัดที่ต่างกัน มารวมไว้ในพิกัดเดียวกัน ก็ทำให้เกิดผลกระทบต่อการส่งออก เช่น กรณีของการส่งออกสินค้ามันสำปะหลัง ไปยังประชาคมยุโรป ซึ่งในข้อเท็จจริงตามที่ได้ศึกษา หากเมื่อครบกำหนดอายุสัญญาที่ไทยได้ทำไว้กับประชาคมยุโรป ประชาคมยุโรปก็อาจจะยกเอาปัญหาข้อกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับพิกัดอัตราศุลกากรนี้ มาเป็นเงื่อนไขในการเจรจา ซึ่งอาจทำให้ประเทศไทยได้รับผลกระทบในอนาคต

ผลกระทบอีกประการหนึ่ง ต่อการค้าระหว่างประเทศ เกิดขึ้นจากการที่มีการเปลี่ยนแปลงคำจำกัดความ ซึ่งกำหนดไว้ในหมายเหตุของหมวด หรือของตอน ซึ่งทำให้เกิดผลกระทบต่อการส่งออกสิ่งทอของไทย เนื่องจากการเพิ่มเติมคำจำกัดความในหมายเหตุของตอนที่ 61 และตอนที่ 62 ข้อ 3 ทำให้สินค้าสิ่งทอของไทย ซึ่งเคยส่งออกไปยังประชาคมยุโรปภายใต้ข้อตกลงว่าให้ได้รับโควตามีจำนวนที่แน่นอน ได้ถูกแบ่งออกไปเป็นสินค้าที่ต่างหมวดกัน ทำให้จำนวนโควตาที่ได้รับอยู่เดิมมีจำนวนลดน้อยลง ทำให้ประเทศไทยต้องดำเนินการเจรจาเพื่อขอชดเชยโควตาที่ขาดหายไป ให้เท่ากับจำนวนโควตาเดิม ซึ่งเป็นปัญหาที่กระทบต่อทั้งภาคเอกชนและภาครัฐบาล ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ส่วนผลที่เกิดขึ้นภายในประเทศนั้น ในด้านการบริหารของกรมศุลกากร การจำแนกประเภทสินค้าตามระบบฮาร์โมนีส์ สามารถขจัดปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ในกรณีที่ผู้นำของเข้าจะนำสินค้าออกไปจากอารักขาของศุลกากร ทั้งนี้ เนื่องจากการที่ผู้นำของเข้าจะนำของออกไปจากอารักขาของศุลกากร ผู้นำของเข้าจะต้องชำระภาษีศุลกากรให้ครบถ้วน ซึ่งการชำระอากรนี้ ผู้นำของเข้าจะสำแดงในใบขนสินค้า ว่าสินค้าที่นำเข้าเป็นสินค้าชนิดใด อยู่ในประเภทพิกัดใด การระบุประเภทพิกัดนี้ จะมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะสินค้าบางชนิดที่มีลักษณะที่ใกล้เคียงกัน อาจมีอัตราภาษีที่แตกต่างกันมาก หากการจำแนกประเภทสินค้านั้นมีความคลุมเครือ ผู้นำเข้าก็พยายามที่จะจัดสินค้าของตนเข้าในประเภทพิกัดที่เสียอากรที่ต่ำ ทางด้านกรมศุลกากรก็พยายามที่จะจัดเข้าในประเภทพิกัดที่เสียอากรสูง เพื่อรักษาประโยชน์รายได้ของแผ่นดิน ซึ่งเมื่อมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้น ก็จะมีขั้นตอนที่จะพิจารณาว่าสินค้านั้นอยู่ในประเภทพิกัดใด ซึ่งมีระยะเวลาที่ใช้เวลาและมีความยุ่งยาก ผู้นำเข้าสามารถที่จะอุทธรณ์การจัดประเภทพิกัดของเจ้าหน้าที่ได้ และหากการอุทธรณ์นั้นยังไม่เป็นผล ผู้นำเข้าก็ยังสามารถที่จะนำปัญหานั้นขึ้นสู่กระบวนการยุติธรรมได้ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาแก่การบริหารงานของกรมศุลกากรเป็นอันมาก

ทางด้านการป้องกันการทุจริตของเจ้าหน้าที่ ที่อาจเกิดขึ้นจากการจำแนกประเภทพิกัดสินค้าที่มีความไม่ชัดเจน เนื่องจากในกรณีที่มีการนำสินค้าเข้ามา และผู้นำของเข้าต้องการจะนำสินค้านั้นออกไปจากอารักขาของศุลกากร เมื่อผู้นำเข้าได้สำแดงประเภทพิกัดลงไปใบขนสินค้า ซึ่งการสำแดงนั้นอาจจะเป็นการสำแดงในประเภทพิกัดที่เสียอากรในอัตราที่ต่ำ เนื่องจากสินค้านั้นมีความคลุมเครือว่าจะจัดอยู่ในประเภทพิกัดใด เมื่อเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบพิจารณาแล้ว เห็นว่าสินค้านั้นสมควรที่จะจัดอยู่ในประเภทพิกัดที่เสียอากรในอัตราที่สูงกว่า ก็อาจจะทำให้มีการเจรจาระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้นำเข้า เพื่อให้เจ้าหน้าที่ยอมรับ ในการที่จะจัดสินค้านั้นเข้าในประเภทพิกัดที่เสียอากรในอัตราที่ต่ำ ซึ่งเป็นช่องทางให้เกิดการทุจริตได้

ปัญหาเหล่านี้เมื่อมีการนำระบบฮาร์โมนีส์มาใช้แล้ว ก็สามารถที่จะลดปัญหาเหล่านี้ได้ เนื่องจาก เมื่อมีการจำแนกสินค้าที่มีความละเอียดมากขึ้น การจัดประเภทพิกัดสินค้า หากมีความไม่ถูกต้องก็จะเห็นได้เด่นชัดว่ามีการทุจริต หรือพยายามจะจัดประเภทพิกัดที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งเป็นการทำให้รายได้ของรัฐเพิ่มมากขึ้น

ในส่วนของปัญหาของการใช้พิกัดฮาร์โมนีนั้น เกิดขึ้นในกรณีที่มีการจำแนกสินค้าที่ต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูง หรือในกรณีของสินค้าที่ใช้ศัพท์ทางด้านเทคนิค ซึ่งปัญหาเหล่านี้สามารถแก้ไขไปได้ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ในส่วนของการที่มีการจำแนกสินค้าที่ละเอียด ทำให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้าไปต่างพิกัดกัน ในระยะเริ่มต้นก็ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านคำนวณค่าอากร ที่จัดเก็บของกรมศุลกากร มีค่าเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจาก เมื่อมีการย้ายประเภทพิกัดแล้ว สินค้าซึ่งเคยเสียอากรในอัตราหนึ่ง ก็อาจจะต้องไปอยู่ในอีกประเภทพิกัด ซึ่งเสียอากรในอัตราที่ต่างกันออกไป ซึ่งในปัญหานี้ทางกรมศุลกากรก็ได้มีการออกประกาศเปลี่ยนแปลงอัตราอากร เพื่อให้สินค้าเหล่านั้นเสียภาษีในอัตราเท่าเดิม

ในส่วนของผลดีและผลเสียของการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฯ นั้น จากการศึกษาพบว่า อนุสัญญาฯ ได้กำหนดสิทธิและหน้าที่ให้ประเทศภาคีต้องปฏิบัติไว้ ซึ่งในส่วนของประเทศไทยในปัจจุบัน ถึงแม้ประเทศไทยจะมีได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาฯ ก็ตาม แต่ประเทศไทยก็ได้ใช้ระบบฮาร์โมนีเสมือนหนึ่งได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาฯ แล้ว เช่น การจัดจำแนกประเภทสินค้า การใช้หลักเกณฑ์การตีความ หรือการพิจารณาจัดสินค้าเข้าประเภทพิกัด โดยศึกษาจาก Explanatory Note การที่ประเทศไทยจะเข้าเป็นภาคี ย่อมจะทำให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์มากกว่า ทั้งจากการยอมรับของนานาประเทศ และในส่วนของการมีสิทธิออกเสียงในการแก้ไขปัญหานี้ และมีเวทีระหว่างประเทศที่จะเสนอข้อพิพาทเพื่อแก้ไขปัญหานี้ที่อาจจะเกิดขึ้นในการค้าระหว่างประเทศได้

ข้อเสนอแนะ

1. กรณีที่มีข้อโต้แย้งระหว่างผู้นำเข้ากับกรมศุลกากร เกี่ยวกับปัญหาทางด้านพิกัดอัตราศุลกากร ขึ้นตอนในการพิจารณาปัญหาในปัจจุบันจะต้องใช้ระยะเวลาที่นานมาก ทั้งนี้ เนื่องจากระบบการสืบเปลี่ยนโยกย้ายตำแหน่งภายในกรมศุลกากร ทำให้เจ้าหน้าที่ซึ่งรับผิดชอบในการพิจารณาปัญหานี้ขาดความรู้ความเข้าใจที่แท้จริง จากเหตุผลที่ต้องมีการสืบเปลี่ยนโยกย้ายไปประจำในหน่วยงานอื่น ๆ ทำให้การทำงานไม่มีลักษณะที่ต่อเนื่อง จึงเห็นควรที่จะมีการฝึกฝนบุคลากรให้มีคามเชี่ยวชาญในแต่ละสาขา เช่น เคมี, เครื่องกลและสิ่งทอ เป็นต้น และให้มีการปฏิบัติงานในลักษณะที่ต่อเนื่อง

2. ปัญหาทางด้านระเบียบปฏิบัติ ในการพิจารณาว่าสินค้าที่นำเข้า จะอยู่ในประเภทพิกัดใด ในขั้นตอนของการรับใบขนสินค้าในปัจจุบัน มีการให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการใช้ดุลยพินิจมากเกินไป ซึ่งอาจจะเป็นช่องทางในการที่จะมีการทุจริตเกิดขึ้น จึงเห็นควรดำเนินการแก้ไขระเบียบปฏิบัติ ให้มีการตรวจสอบความถูกต้องในการดำเนินการแต่ละขั้นตอน

3. ควรให้มีการแก้ไขกฎหมายพิกัดอัตราศุลกากรในบางส่วน เช่น ข้อความในหมายเหตุของตอนที่ 72 ซึ่งเป็นสินค้าเหล็กและเหล็กกล้า ซึ่งมีลักษณะคลุมเครือ ให้มีความชัดเจนเพื่อประโยชน์แก่ผู้นำเข้า และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ในการที่จะจัดประเภทพิกัดสินค้าได้โดยรวดเร็วและถูกต้อง

4. ควรที่จะมีการดำเนินการเพื่อเข้าร่วมเป็นภาคีของอนุสัญญาอัตราศุลกากรระบบฮาร์โมนีส์ ทั้งนี้ เนื่องจากในปัจจุบันแม้ประเทศไทยจะไม่ได้เข้าร่วมเป็นภาคีก็ตาม แต่ประเทศไทยก็ได้ใช้ระบบฮาร์โมนีส์เสมือนกับเข้าร่วมเป็นภาคี ซึ่งการเข้าร่วมเป็นภาคีจะทำให้ประเทศไทยได้รับสิทธิต่าง ๆ ดังที่ได้ศึกษามาในข้อ 3.9 ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศไทย

5. ในส่วนของปัญหาในการส่งออกมันสำปะหลังไปยังประชาคมยุโรป ประเทศไทยควรมีหนังสือบันทึกช่วยจำยื่นต่อประชาคมยุโรป เพื่อเป็นการยืนยันถึงผลของการวิเคราะห์มันสำปะหลังอัดเม็ดของไทย ซึ่งทางประชาคมยุโรปได้วิเคราะห์ให้มันสำปะหลังอัดเม็ดของไทย อยู่ในประเภทพิกัดที่ 07141099 ซึ่งมีอัตราภาษี 6% เพื่อให้ประชาคมยุโรปยอมรับอย่างเด่นชัด และไม่ให้เป็นภาระแก่ประเทศไทยใช้เงื่อนไขตามพิธีสารต่ออายุความตกลงระหว่างไทยกับประชาคมยุโรป ข้อ 3(1) มาเป็นเครื่องต่อรองในการเจรจาในอนาคต